

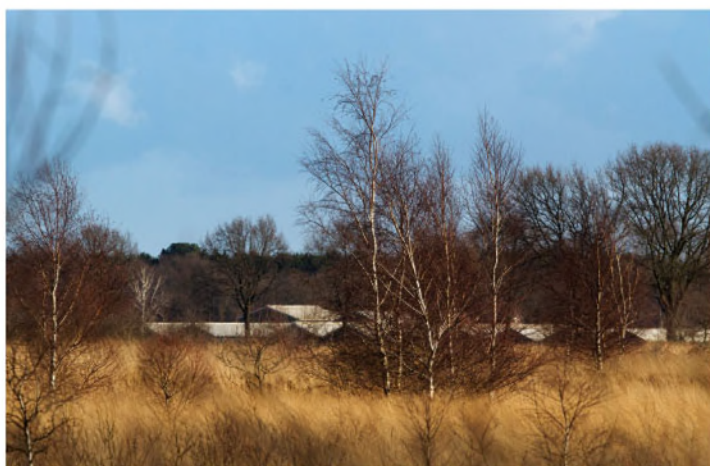

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Omgevingsvisie gemeente Vlaardingen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

3 maart 2025 / projectnummer: 3844

1 Advies over het OER en de aanvulling in het kort

De gemeente Vlaardingen werkt aan een nieuwe omgevingsvisie. In de visie komen alle opgaven voor de fysieke leefomgeving samen en staat hoe de gemeente omgaat met de beperkte fysieke ruimte van de stad. De drie kernambities in de ontwerp-omgevingsvisie zijn: Vlaardingen is (1) sociaal, aantrekkelijk en gezond, (2) toekomstbestendig en (3) innovatief. Ondersteunend aan de totstandkoming van de visie is een omgevingseffectrapport (OER) opgesteld.

In het voorlopige toetsingsadvies concludeerde de Commissie voor de milieueffectrapportage (de Commissie) dat op drie onderdelen nog belangrijke informatie in het OER ontbrak.¹ De gemeente heeft het rapport daarna aangevuld.² In dit advies spreekt de Commissie zich op verzoek van de gemeente uit over de juistheid en de volledigheid van het aangevulde OER.

Wat staat in het aangevulde OER?

Het OER is ten opzichte van de eerder door de Commissie beoordeelde versie aangevuld op de volgende onderwerpen:

1. **Woningbouwvarianten:** het aangevulde OER beschrijft de eerder onderzochte woningbouwvarianten (typen locaties waar verdichting kan plaatsvinden³).
2. **Randvoorwaarden gezondheid, bodem en water:** het aangevulde OER bevat een beoordelingskader aan de hand waarvan de gemeente de effecten van toekomstige projecten op de gezondheid van bewoners kan toetsen en monitoren. Voor het bodem- en watersysteem is een risico-inschatting toegevoegd van milieueffecten en doelbereik. Deze thema's worden in programma's verder uitgewerkt, aldus het aangevulde OER.
3. **Effectbeoordeling:** het aangevulde OER geeft een toelichting op de effectbeoordeling van potentiële nieuwe ontwikkellocaties voor woningbouw. Het OER stelt dat binnenstedelijk verdichten minder wateroverlast en minder negatieve gevolgen voor natuur en landschap veroorzaakt dan uitbreiding buiten de bebouwde kom.
4. **Aanzet monitoringsprogramma:** het OER bevat nu een overzicht van indicatoren waarop de gemeente de ontwikkeling van de leefomgeving en haar ambities kan monitoren.

Wat is het advies van de Commissie?

De Commissie waardeert het feit dat de gemeente haar voorlopige advies snel heeft opgepakt en ziet dat het OER op een aantal punten is uitgebreid. Hierdoor is er nu meer inzicht in de woningbouwvarianten die tijdens het totstandkomingsproces van de visie zijn afgewogen. Ook de randvoorwaarden vanuit gezondheid en het bodem- en watersysteem zijn beter in beeld, zij het nog steeds globaal. De Commissie waardeert het feit dat via het beoordelingskader voor gezondheid aandacht is voor de doorwerking van het beleid naar toekomstige projecten. Ook ziet zij dat de gemeente de monitoring serieus wil oppakken.

Tegelijkertijd constateert de Commissie dat de aanvulling veel milieuonderzoek doorschuift naar vervolgprogramma's, waarmee het nog niet voldoende tegemoetkomt aan het voorlopige advies van de Commissie. Het OER bij de omgevingsvisie is het instrument bij

¹ Zie de [website van de Commissie](#) voor dit voorlopige toetsingsadvies (19 november 2024).

² *Omgevingseffectrapport omgevingsvisie Gemeente Vlaardingen*, 20 december 2024.

³ Variant 1: rond knooppunten, variant 2: in de wijken, variant 3: rond knooppunten en buiten bebouwde kom, variant 4: rond knooppunten, in de wijken én buiten bebouwde kom.

uitstek om via alternatievenonderzoek systemisch aandacht te besteden aan grote strategische vraagstukken, nu en in de toekomst. Voor Vlaardingen gaat het daarbij vooral om gezondheid, bodem en water. In programma's kan dan de verdere uitwerking plaatsvinden. In het OER ontbreekt – ook na de aanvulling – een alternatievenonderzoek en een effectbeoordeling. Het beoordelingskader voor gezondheid is nog niet benut om de effecten van de omgevingsvisie ten opzichte van de huidige milieusituatie en autonome ontwikkeling in beeld te brengen. De aanvulling geeft ook geen goed beeld van de systemische risico's of beperkingen die het bodem- en watersysteem met zich meebrengt. De opzet voor de monitoring is daarnaast niet specifiek gericht op Vlaardingen.

Hoewel de Commissie de inspanningen van de gemeente kan waarderen, signaleert ze dat het aangevulde OER nog niet de benodigde diepgang heeft om het belang van de leefomgeving volwaardig mee te kunnen wegen bij het besluit over de omgevingsvisie van Vlaardingen. Informatie ontbreekt nog op de volgende punten, waarvan de tekst feitelijk identiek is aan het voorlopige advies van de Commissie:

- **Beleidsopties:** alternatieven zijn een kernonderdeel van een OER. Maak een risico-inschatting van de belangrijkste milieu-uitdagingen van Vlaardingen en beschrijf op hoofdlijnen alternatieven (beleidsopties) die aansluiten bij de kernambities van de gemeente. Vergelijk deze opties op doelbereik en milieueffecten. De Commissie denkt in ieder geval aan een gedegen verkenning vanuit het perspectief 'water en bodem' (kwetsbare ligging) en vanuit het perspectief 'volksgezondheid'. Klimaatbestendigheid en een gezonde leefomgeving zijn namelijk belangrijke ambities uit de ontwerp-omgevingsvisie en grote vraagstukken waarvoor de gemeente staat.
- **Inhoud effectbeoordeling:** beoordeel de belangrijkste milieueffecten van de ontwerp-omgevingsvisie. Daaronder vallen in ieder geval de ontwikkeling van het bodem- en watersysteem en de gezondheidssituatie. Motiveer ook voor andere milieuthema's welke aanzienlijke milieueffecten kunnen ontstaan, zoals voor waterkwaliteit en natuur. Onderzoek vervolgens op hoofdlijnen de belangrijkste positieve en negatieve milieueffecten bij de uitvoering van de visie en de mogelijkheden om eventuele knelpunten te voorkomen.
- **Methodiek effectbeoordeling:** breid de effectbeoordeling uit met een beoordelingskader met criteria en indicatoren, zodat dit navolgbaar wordt. Beoordeel de gevolgen ten opzichte van de huidige milieusituatie en ontwikkelingen in de toekomst die voldoende zeker zijn, zoals woningbouwplannen waarover al besluitvorming heeft plaatsgevonden. Vertaal onzekerheden naar een aanzet tot een monitorings- en evaluatieprogramma.

Gebruik vervolgens de resultaten bij de uitwerking van de visie in programma's. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar beoordeling toe en legt ze preciezer uit op welke punten ze adviseert het OER nog aan te vullen. In haar voorlopige advies deed de Commissie ook aanbevelingen voor de doorontwikkeling van het beleid van de gemeente (waarbij de milieu-informatie in een latere fase in beeld gebracht kan worden). Deze aanbevelingen blijven relevant.

Aanleiding MER (OER)

De omgevingsvisie beschrijft het samenhangende beleid van de gemeente voor de fysieke leefomgeving voor de middellange tot lange termijn (2040). Omdat de omgevingsvisie kaderstellend is voor mer- (beoordelings)plichtige projecten zoals stedelijke ontwikkelingsprojecten is het nodig om een plan-MER (OER) op te stellen.

Voorlopig advies van de Commissie

In november 2024 adviseerde de Commissie over een eerdere versie van het OER. In dat advies constateerde ze dat op een aantal punten nog essentiële milieu-informatie ontbrak. Na dit advies heeft de gemeente het OER aangevuld en opnieuw aan de Commissie voorgelegd.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft zelf geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Vlaardingen – besluit over de omgevingsvisie.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3844 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar beoordeling toe en geeft zij adviezen voor de op te stellen aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door de gemeenteraad van Vlaardingen.

2.1 Beleidsopties (alternatieven)

Uit het voorlopige advies

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het OER, voordat wordt besloten over de omgevingsvisie:

- het OER te gebruiken om – voor in ieder geval de thema's water en bodem en gezondheid – op hoofdlijnen een aantal mogelijke alternatieven te beschrijven en te vergelijken en deze te toetsen op doelbereik en milieueffecten;*
- de woningbouwvarianten in de ontwerp-omgevingsvisie op hoofdlijnen te vergelijken op basis van omgevingseffecten en de argumenten die doorslaggevend zijn geweest voor de gemaakte afwegingen te benoemen.*

Het aangevulde OER bevat een toelichting op de eerder (buiten het OER om) onderzochte woningbouwvarianten (typen locaties waar verdichting kan plaatsvinden⁴) en hun milieueffecten. Uit de beoordeling blijkt dat binnenstedelijk verdichten minder wateroverlast

⁴ Variant 1: rond knooppunten, variant 2: in de wijken, variant 3: rond knooppunten en buiten bebouwde kom, variant 4: rond knooppunten, in de wijken én buiten bebouwde kom.

en minder negatieve gevolgen voor natuur en landschap veroorzaakt dan verdichten buiten de bebouwde kom.

Beoordeling Commissie

Woningbouwvarianten

De uitleg over de vier woningbouwvarianten is vooral procesmatig. De inhoud van de varianten zelf is niet beschreven. De effectbeoordeling in tabel 5-2 lijkt aannemelijk, maar is door het ontbreken van inzicht in de inhoud van de varianten feitelijk niet navolgbaar. Veel criteria zijn daarnaast niet onderscheidend: het zou inzichtelijker zijn geweest om eerst de onderscheidende milieuthema's (onderbouwd) te selecteren, en daarna een compacte beoordelingstabel te presenteren.

Thematische beleidsopties (alternatieven)

Het aangevulde OER bevat geen thematische alternatieven die aansluiten bij de belangrijkste doelstellingen van de nieuwe omgevingsvisie. De reden is niet vermeld. Wel stelt de gemeente in een losse notitie dat een kader voor gezondheid en de analyse op 'bodem en water sturend' de gemeente voldoende handvatten bieden voor de uitwerking van haar beleid in omgevingsprogramma's, inclusief plan-MER.⁵ De Commissie interpreteert deze reactie zo dat de gemeente onvoldoende meerwaarde van thematische alternatieven op het niveau van de omgevingsvisie ziet.

Door geen volwaardige alternatieven te beschrijven en vergelijken, een kernonderdeel van een OER, komt het aangevulde OER niet tegemoet aan het voorlopige advies van de Commissie. Voor een uitgebreide toelichting waarom de Commissie het essentieel vindt dat het OER volwaardige alternatieven bevat, verwijst ze naar haar voorlopige toetsingsadvies.

In paragraaf 2.2.1 geeft de Commissie een meer inhoudelijke beoordeling van de analyse van gezondheid, water en bodem.

Advies op basis van het voorgaande

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het OER, voordat wordt besloten over de omgevingsvisie:

- het OER te gebruiken om – voor in ieder geval de thema's water en bodem en gezondheid – op hoofdlijnen een aantal mogelijke alternatieven te beschrijven en te vergelijken en deze te toetsen op doelbereik en milieueffecten;
- de woningbouwvarianten in de ontwerp-omgevingsvisie op hoofdlijnen te vergelijken op basis van omgevingseffecten en de argumenten die doorslaggevend zijn geweest voor de gemaakte afwegingen te benoemen.

⁵ Oplegnotitie OER na advies Commissie MER, 19 december 2024.

2.2 Positieve en negatieve gevolgen voor het milieu

2.2.1 Inhoud effectbeoordeling

Uit het voorlopige advies

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het OER, voordat wordt besloten over de omgevingsvisie, de belangrijkste milieueffecten bij de uitvoering van de visie nader in beeld te brengen, waaronder in ieder geval de ontwikkeling van het bodem- en watersysteem en de gezondheidkundige situatie. Motiveer op welke thema's wel en op welke geen aanzienlijke milieueffecten kunnen ontstaan. Onderzoek vervolgens op hoofdlijnen wat de belangrijkste positieve en negatieve effecten zijn bij de uitvoering van de omgevingsvisie en geef inzicht in maatregelen om eventuele knelpunten te voorkomen.

Het aangevulde OER beschrijft de randvoorwaarden voor het omgevingsbeleid vanuit de thema's gezondheid, bodem en water. Hiertoe bevat het OER een beoordelingskader aan de hand waarvan de gemeente de effecten van toekomstige projecten op de gezondheid van bewoners kan toetsen en monitoren. Dit kader bevat de aspecten hittestress, externe veiligheid, het voorzieningenniveau, luchtkwaliteit en geluidhinder. Voor het bodem- en watersysteem is een risico-inschatting toegevoegd van milieueffecten en doelbereik aan de hand van de 'structurende keuzes' uit de beleidsbrief 'water en bodem sturend'.⁶ Knelpunten vormen toenemende droogte, wateroverlast door piekbuien, hoge grondwaterstanden, bodemdaling, uitstoot van broeikasgassen in de veenweidegebieden en de rioolcapaciteit. Deze thema's worden in programma's verder uitgewerkt.

Toegevoegd aan het OER is ook dat Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland niet in de gemeente liggen. Dat laatste lijkt niet in overeenstemming met de kaart van het Natuurnetwerk Nederland van de provincie. De effecten op beide categorieën beschermde gebieden worden na vaststelling van de visie bij nieuwe projecten beoordeeld.

Beoordeling Commissie

Gezondheid

Het beoordelingskader voor nieuwe projecten op het gebied van gezondheid is inzichtelijk. Het is een goed kader voor de beoordeling en monitoring van gezondheidseffecten van projecten die nog volgen op de visie. Feitelijk is het echter geen inhoudelijke beoordeling van de gezondheidkundige situatie, de milieueffecten en het doelbereik van de visie zelf. Met dit kader wordt de beoordeling van het thema gezondheid volledig doorgeschoven naar de projecten. Dit terwijl juist op het niveau van de omgevingsvisie in beeld gebracht kan worden waar het op een hoger schaalniveau al knelt en waar in de toekomst juist mogelijkheden kunnen ontstaan voor het realiseren van de gezondheidsambities.

Water en bodem

De beoordeling van het water- en bodemsysteem is op hoofdlijnen, maar niet ingestoken zoals de Commissie eerder had geadviseerd. Er is nog geen goed beeld van de systemische risico's of beperkingen die het bodem- en watersysteem met zich meebrengt nu en in de toekomst. Zo zijn de analyses sterk beschrijvend en generiek. Daarnaast ontbreken kaarten en gebiedsspecifieke analyses over bijvoorbeeld de werking en de op handen zijnde veranderingen van het grond- en oppervlaktewatersysteem in het stroomgebied. De beschrijving richt zich verder sterk op de huidige situatie en de nabije toekomst, en niet op

⁶ Zie [Kamerbrief over rol Water en Bodem bij ruimtelijke ordening](#) | [Kamerstuk](#) | [Rijksoverheid.nl](#).

de ontwikkelingen op lange termijn. Dit terwijl de omgevingsvisie als zichtjaar 2040 heeft en voor woningbouw zichtjaar 2100 niet ongebruikelijk is.

De structurerende keuzes uit de beleidsbrief 'water en bodem sturend' worden nu opgesomd en beschrijvend toegepast. Het aangevulde OER bevat onvoldoende analyse van wat ze betekenen voor de ruimtelijke inrichting van Vlaardingen. Ook gaat de aanvulling niet in op de achterliggende uitgangspunten als 'niet afwentelen' en 'geen lock-ins creëren'. Er is daarnaast geen beeld gegeven van de ordegrrootte van het ruimtebeslag dat nodig is voor bijvoorbeeld het vasthouden, bergen en afvoeren van water.

Doordat goed inzicht in de risico's en beperkingen vanuit het bodem- en watersysteem (en de gezondheidkundige situatie) nog steeds ontbreekt, is niet bekend of het beleid in de omgevingsvisie wel volhoudbaar is. Ook ontbreekt inzicht in de ruimte voor de gemeente om haar ambities te verwezenlijken.

Relevante andere milieuaspecten

Het OER bevat geen inhoudelijke beoordeling van effecten op Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland. Dat deze gebieden niet in de buurt liggen, betekent niet dat er geen effecten kunnen optreden (bijvoorbeeld vanwege een toename van stikstofdepositie door bouwwerkzaamheden en een toename van verkeer of recreatie). Ook is geen beeld gegeven van mogelijkheden om eventuele negatieve effecten te voorkomen. Dat beeld is wel nodig om alle potentiële aanzienlijke milieugevolgen mee te wegen bij het besluit over de omgevingsvisie en om risico's voor de vervolgplannen te identificeren. Dit zou overigens kunnen op hoofdlijnen (ordegrrootte en stoplichtmodel inclusief globale analyse van beschikbare mitigerende maatregelen).

Wat betreft waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water) bevat het aangevulde OER – evenals het oorspronkelijke OER – alleen een beoordeling van de huidige situatie en autonome ontwikkeling. Het aangevulde OER geeft niet aan welke gevolgen het totale omgevingsbeleid voor de waterkwaliteit heeft. Hetzelfde geldt voor aspecten als externe veiligheid, geurhinder en landschap. Alleen de woningbouwvarianten zijn gescoord op deze thema's, maar niet het overige beleid.

Advies op basis van het voorgaande

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het OER, voordat wordt besloten over de omgevingsvisie, de belangrijkste milieueffecten bij de uitvoering van de visie nader in beeld te brengen, waaronder in ieder geval de ontwikkeling van het bodem- en watersysteem en de gezondheidkundige situatie. Motiveer op welke thema's wel en op welke geen aanzienlijke milieueffecten kunnen ontstaan. Onderzoek vervolgens op hoofdlijnen wat de belangrijkste positieve en negatieve effecten zijn bij de uitvoering van de omgevingsvisie en geef inzicht in maatregelen om eventuele knelpunten te voorkomen.

2.2.2 Methodiek effectbeoordeling

Uit het voorlopige advies

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het OER, voordat wordt besloten over de omgevingsvisie:

- de effectbeoordeling uit te breiden met een beoordelingskader met criteria en indicatoren;*
- de gevolgen van de visie te beoordelen ten opzichte van de huidige milieusituatie en ontwikkelingen in de toekomst die voldoende zeker zijn (autonome ontwikkelingen);*
- een meer inhoudelijke aanzet te geven voor een monitoringsprogramma op basis van de belangrijkste onzekerheden in de effectbeoordeling.*

Het aangevulde OER bevat een toelichting op de effectbeoordeling van potentiële nieuwe ontwikkellocaties. Hierin is aangegeven dat de toetsing is bedoeld om knelpunten te verduidelijken en is gericht op indicatoren met gedetailleerde beschikbare data. Het aangevulde OER bevat daarnaast een aanzet tot een monitorings- en evaluatieprogramma. Daarin staat een overzicht van indicatoren waarop de gemeente de ontwikkeling van de leefomgeving en haar ambities kan monitoren.

Beoordeling Commissie

De gemeente heeft ervoor gekozen om het voorlopige advies op dit onderwerp niet op te volgen. Het aangevulde OER benoemt wel de beoordelingsmethode (expert judgement) en de informatiebasis voor de effectbeoordeling (bestaande data). Wat echter ontbreekt, is een beschrijving van de criteria op basis waarvan een positieve of negatieve beoordeling gegeven wordt. De referentiesituatie is bovendien niet toegelicht, waardoor de effectbeoordeling nog steeds niet navolgbaar is.

De monitoringsopzet is niet toegespitst op de Vlaardingse situatie met alle lokale onzekerheden of grote knelpunten. Het plan bevat geen koppeling met de effectbeoordeling en geen richtpunten. De indicatoren zouden voor iedere gemeente kunnen gelden. De meerwaarde van monitoring per indicator is daardoor onduidelijk. Het risico bestaat dat onnodig en ongericht (financiële) middelen gereserveerd of besteed worden aan het verzamelen van data.

Advies op basis van het voorgaande

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het OER, voordat wordt besloten over de omgevingsvisie:

- de effectbeoordeling uit te breiden met een beoordelingskader met criteria en indicatoren;
- de gevolgen van de visie te beoordelen ten opzichte van de huidige milieusituatie en ontwikkelingen in de toekomst die voldoende zeker zijn (autonome ontwikkelingen);
- een meer inhoudelijke aanzet te geven voor een monitoringsprogramma op basis van de belangrijkste onzekerheden in de effectbeoordeling.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep op 1 oktober 2024 Vlaardingen bezocht en gesproken met vertegenwoordigers van de gemeente over de vorige versie van het OER. De werkgroep heeft de na haar voorlopige advies opgestelde aanvulling op het OER op 13 februari 2025 besproken met de gemeente. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. Roeland van Kerkhoff

drs. Allard van Leerdam

Margo Meeuwissen MSc

MSc. Imke van Moorselaar

mr. Roel Sillevius Smitt (secretaris)

ir. Harry Webers (voorzitter)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Omgevingsvisie.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Uit [Bijlage V van het Omgevingsbesluit](#) onder de Omgevingswet volgt om welke projecten het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om het project J11, “stedelijk ontwikkelingsprojecten”. Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van de gemeente Vlaardingen.

Initiatiefnemer besluit

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Vlaardingen.

Bevoegd gezag mer-procedure

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Vlaardingen.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3844](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e info@commissiener.nl
w commissiener.nl

